

prijetno uspava. Pred vojno jih je strah, o drugem pa bolj malo razmišljajo. Če pa razmišljajo, je toliko misli, kolikor glav. Vojna je res krvava šiba božja, ki nas je Bog varuj — ali mogoče je, da našega kmeta doleti še kaj hujšega. Koliko je naše kmečko ljudstvo kot stan, ki ohranja narod in državo, pripravljeno, da samo v strnjjenih vrstah stopi na plan in brani svoje svetinje ter odločilno poseže v oblikovanje novega časa? Ali ne kažejo znamenja, da se utegne spet zgoditi tako, kakor v zgodovini: drugi bodo odločali in odločili, kmet bo pa pripognil hrbet in se vdal »v usodo«?

Ne, ni tako! V slovenskem kmetu je v zadnjih letih močno zrastle stanovska zavest; v njem se je začel v težkih dneh komaj minule gospodarske in socialne stiske buditi smisel za skupen nastop. Saj so nam v spominu veliki in sijajni tabori njegove stanovske organizacije Kmečke zveze, kjer je iz ust svojih zastopnikov jasno in glasno pred vso javnostjo izpovedal, da je stare kmečke nesloge in otopelosti konec. Kmečki stan je podčrtal svoja načela, po katerih se bo boril za svojo »staro pravdo«, ki je vedno nova, pa naglasil tudi neomajno voljo, da hoče v javnem življenju imeti svojo tehtno besedo, kadar bo

šlo za njegove stanovske koristi, ki so hkrati tudi koristi naroda in domovine.

Toda na eno stvar bi naši kmečki ljudje ne smeli nikoli pozabiti: da ta enotna volja, ki vse premore, ne sme biti močna samo kadar čutiš nad seboj valptov bič, ampak tudi v boljših dneh. Pred leti je slovenski kmet še živo čutil bolečine od udarcev, ki so mu jih prizadejali nasilniki. Zato je bil odločen in je pokazal neomajno voljo po skupnem nastopu v svoji organizaciji. Čim bolj pa udarci ponehavaajo skeleti, bolj kopni volja po stanovski skupnosti in žrtvi zanjo. Ali ni na mestu danes ta dan velika beseda: »Delajte, dokler je dan; pride noč, ko ne boste mogli...« Ali je spet treba, da bo slovenskega kmeta vzdramil bič, ki bo zapel po njegovem hrbtu?

Bodočnost je negotova za tiste, ki se slepo vdajajo v »usodo« in ki podnevi ne storijo, da bodo varni ponoči. Stan, ki se zaveda svojega poslanstva za narod in skupno domovino in ne drži rok križem, tudi če ni tepen, ampak se resno pripravlja, da si bo svojo bodočnost skoval sam in po svoje, ni treba, da bi se bodočnosti bal! Ljudje kmečke krvi in srca: vkup v močno vrsto, če hočete imeti novi čas tak, kakršnega želite! Žrtve ne bodo zaman, čeprav se vam trenutno zdi, da so. Delajmo, dokler je čas!

Po Jugoslaviji

»Nova doba«, JNSarsko celjsko glasilo, izpričuje svoje krščanstvo s trdovratnim nastopom zoper katoliške misijone. Stara, dobro preizkušena resnica je, da liberalci nič ne daruje za misijone, saj je njegov žep vedno zaprt za kak dar v svrhe katoliške dobrodelnosti. Liberalna protikršćanska zagrizenost pa s tem ni zadovoljena. Za misijone ne bi smel sploh nihče nič darovati, potem bodo misijoni onemogočeni. In to bi bilo našim laži-svobodumnim kristjanom najbolj prav. O priliki letošnje misijonske nedelje smo zabeležili, kako je »Nova doba« nastopila zoper nabiranje darov za misijone. Ker smatra »Nova doba« za potrebno, da svoje »krščansko« prepričanje večkrat manifestira z napadi na misijone, je naša časnikarska dolžnost, da take izlive JNSarskega krščanstva tudi ugotovimo. Tako se ta list v zadnji številki pod naslovom »Miloradi za misijone« obreguje ob sarajevski »Katoliški tjednik«, ki priporoča jezuitski misijon v indijski Bengaliji, kjer zelo uspešno deluje, kakor znano, slovenski misijonarji, ter poziva katoličane v naši državi, zlasti Hrvate, da zberejo čim več denarja za misijone. V prilog svojega odklonilnega stališča se »Nova doba«

sklicuje na svojo najvišjo avtoriteto, na »Sokolski glasnik«. Če je hotel »Sokolski glasnik« z odklonitvijo podpore katoliškim misijonom dati izraza svojemu stališču do krščanstva, bi

Proslave ob 140. obletnici rojstva škola Antona Martina Slomškega, združene z občnim zborom Prosvetne zveze

Dne 26. novembra je poteklo 140 let, odkar se je na Slomu pri Ponikvi ob južni železnici rodil Anton Martin Slomšek. On je dal vsebino organizacijam katoliških Slovencev. Zato so mariborske katoliške organizacije počastile spomin 140 letnice njegovega rojstva v znamenju globoke hvaležnosti do moža, ki je in še daje smernice našemu narodnemu, prosvetnemu in kulturnemu delovanju.

Skrbite, da ne bo hiše v vaši vasi, katere ne bi imela »Slovenskega gospodarja«!

si lahko prihranil papir, ki se vedno bolj podražuje; saj je to njegovo stališče splošno znano. Svetovati pa bi mu bilo, da se poda na tisto področje, ki mu je bolj domače, da bi nam namreč nekaj več napisal o framasonstvu.

Da je

ASPIRIN

originalen

zajamčuje vtisnjeni „Bayer“-jev križ. Aspirin je učinkovit, neškodljiv in se dobi v vseh lekarnah.

Opisno reg. pod št. št. 7257 od 23. marca 1910.

S padalom obiskuje bojnike. Znano je, da je skakanje s padali v Rusiji tako razširjeno, da ga nekateri smatrajo za narodni ruski šport. Pri vsem tem pa je vendarle verjetno, da se padalo prav malo ali pa sploh ne uporablja kot običajno prometno sredstvo. Tega najmodernejšega, a vendar malo neobičajnega prometnega sredstva se mora posluževati neki kirurg iz Odese ob Črnem morju. Njegovi bolniki so čisto jako oddaljeni od njegovega bivališča v osamljenih vaseh v prostrani stepi, ki niso zvezane z ostalim svetom s prometnimi zvezami, včasih pa stanujejo tudi kar v posameznih kočah. Da bi prišel do njih, uporablja ta kirurg letalo in padalo. S svojo zdravniško torbo in ročno lekarno skače iz

Junak divjine

Ameriški roman

21

Roger je uvidel, da Marije ne more preplašiti. Kot ljubimec je za vedno izgubil igro. Po glavi so se mu divjje podile razne misli. Kako se naj reši in ukroti Marijo?

Marija je nenadoma slišala odmev korakov. Banditi so se vrnili. Divje so se zakrohotali, ko so zagledali Marijo s samokresom in Rogerja z dvignjenimi rokami.

»Roger, kaj je?« je smehljaje vprašal Nard. »Neprijeten položaj, kajne? Hm, hm! Ptička je nekoliko huda.«

Lopov se je pri tem sklonil in naglo skočil k Mariji. Deklica je zavpila. Nard jo je trdo prijel okrog pasu. Ko je Marija čutila, da jo Nard dviga, je sprožila. Ni zadela, ker ji je Nard spodbil roko navzgor.

Marija je bila brez orožja sredi banditov, ki so se še vedno režali. Smeh je veljal Rogerju, ki je spustil roke in divjje gledal Marijo.

»O gotovih stvarih se bova še pomenila, gospodična Marija!« je jezno zasikal. »O, še krotka boš postala, toda takrat bo prepozno!«

Nard je premeril Aspleta. Ta je vrnil pogled. Mirno je zrl v Nardove oči, pri tem pa stiskal ročaj samokresa.

»Kaj se bo zgodilo z dekletom?« je vprašal Nard.

»To je moja stvar!« je odgovoril Roger.

Nard je pogledal Marijo. Njegov obraz je imel divjji izraz.

»Ali ste vi ubili Anito, mojo prijateljico?« je zlovesče vprašal.

Prekrižal je roke na prsih, za njim so v polkrogu stali banditi. Prizor je dajal videz sodne razprave.

Marija je stala vzravnan pred debelim drevesom. Bila je blede, toda mirna. Nikdar ni bila lepša ko zdaj — v smrtni nevarnosti. Ko je pogledala Narda, je vzdrltela. To so bile oči zakrinkanega tujca, ki ga je bila srečala. Ni odgovorila.

Asplet, ki je brez prikrivanja polnil svoj veliki samokres, se ji je komaj vidno bližal.

»Ali boste odgovorili?« je zavpil Nard. »Ali pa vam naj jaz razvežem jezik?«

»Jaz nisem streljala,« je zdaj odgovorila Marija. »Tisto dekle, o katerem vi govorite, je streljalo name.«

»To je laž! Sicer pa je vseeno. Vi ste ubili Anito in konec!«

Marija se je še bolj vzravnanla.

»Jaz je nisem ubila. Sicer pa je smrt zaslužila.«

molitve dijaštva so zaključile himne »Povsod Boga« in »Kristus Kralj«.

Lepo uspel koncert v stolnici in besede Prezvzišenega

Kot ljubitelju pesmi se je Slomšek v čast na predvečer spomina 140 letnice njegovega rojstva vršil v stolnici spominski koncert, ki ga je priredilo pevsko društvo »Maribor«. Stolnica je bila polna poslušalcev, med katerimi sta bila poleg drugih odličnikov tudi prevzv. g. škof dr. Tomažič in prevzv. g. beograjski nadškof dr. Ujčič. Po končanem ubranem petju je prevzv. g. škof dr. Tomažič v kratkih in jedrnatih besedah govoril o Slomšku kot duhovniku, prosvetitelju in narodnemu buditelju. S prevzv. g. škofom je potem vsa cerkev molila molitev za blagor domovine in molitev za beatifikacijo Slomškega.

Zastopniki prosvetnih društev na Slomškovem grobu

Na dan spomina 140 letnice rojstva škofa Slomškega so se na Slomškovem grobu zbrali zastopniki prosvetnih društev, včlanjenih v mariborski Prosvetni zvezi. Predsednik Prosvetne zveze g. dr. Josip Hohnjec, rektor visoke bogoslovne šole v Mariboru, je imel najprej kratek nagovor, nakar je v imenu Prosvetne zveze položil na Slomškov grob lep lovorjev venec. V imenu Slomškove družine se je za počastitev zahvalil g. kanonik dr. Mirt, nakar so vsi prisotni molili molitev za Slomškovo beatifikacijo.

Zaključek proslav občni zbor Prosvetne zveze

Po počastitvi in molitvi na Slomškovem grobu se je v dvorani na Aleksandrovi cesti 6 začel občni zbor Prosvetne zveze. Vodil ga je predsednik dr. Josip Hohnjec, ki je uvodoma pozdravil zastopnika g. škofa prelata g. dr. Cukalo, mariborskega župana dr. A. Juvana, okrajna glavarja dr. Šiško in Eileca ter druge odličnike. Predlagal je vdanostne brzojavke Nj. Vel. kralju, Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu in brzojavni pozdrav prosvetnemu ministru dr. Antonu Korošču. Po sprejetju brzojavk je občni zbor pozdravil v imenu prevzv. g. škofa prelata dr. Cukala, v imenu mesta Maribora župana dr. A. Juvana, v imenu ljubljanske Prosvetne zveze pa ravnatelj Vinko Zor.

Za pozdravi je sledil globok, Slomšku in njegovi bogati misli posvečen govor predsednika g. dr. Josipa Hohnjeca, katerega glavne misli smo priobčili že v zadnji številki »Slov. gospodarja«.

Izklesanemu predsednikovemu govoru so sledila poročila o društvenem delovanju v preteklem poslovnem letu. Številke so pokazale,

Predsednik Prosvetne zveze dr. Josip Hohnjec, rektor Bogoslovne visoke šole v Mariboru

kako je Prosvetna zveza vsestransko delovala, zato so pa bila tudi poročila vzeta na znanje z

velikim odobravanjem. Uspešno delo je prišlo do izraza v volitvah, pri katerih je bil soglasno izvoljen dosedanji odbor s predsednikom dr. Josipom Hohnjecom na čelu. Njemu stoje ob strani kot odborniki sledeči gospodje: dr. Jeraj, dr. Sušnik, dr. Meško, Stabej, Richter, Malešič, Sekolec, Geratič, Klasinc, Zafošnik, Hrastelj, Tovornik, Munda, Bejek, Kotnik in Mastinšek. Pregledniki so gospodje: dr. Jože Mirt, prof. Živortnik in ravnatelj Janez Gašparič. Razsodišče tvorijo gospodje: dr. Juvan, dr. Leskovar, dr. Schaubach, dr. Aleksič.

Pred zaključkom se je sklenilo, da za narodne potrebe vsi člani včlanjenih društev darujejo letno 1 din in da se dela za treznost našega ljudstva. Sprejet je bil tudi sklep, da naj vsako društvo priredi domovinski dan. — Pri slučajnostih je govoril še vadniški učitelj g. Kotnik, ki je v lepih besedah raztolmačil potrebo in namen zadruga »Slomškov dom«. Kako bi se naj podpora za ta dom, namenjen učiteljskemu naraščanju, res praktično izvedla, je pa navzočim obrazložil g. župnik Gril iz Šoštanja, ki je postavil za zgled lastno faro.

Z željo, da bi nad našimi prosvetnimi organizacijami plaval duh Slomškega, je predsednik g. rektor dr. Josip Hohnjec zaključil lepo uspeli občni zbor.

Novice iz domačih krajev

O. Valerijan Landergott 70 letnik. 28. novembra je obhajal v krogu samostanske družine pri popolnem zdravju ter mladeniški duševni živahnosti in čilosti 70 letnico g. o. Valerijan Landergott, župnik frančiškanske župnije v Mariboru ter konzistorialni svetnik. Jubilat se je rodil 28. novembra 1870 pri Sv. Trojici v Slov. goricah. V frančiškanski red je stopil s 16. letom, in sicer v tirolsko provincijo. Preobleden je bil 25. avgusta 1886, eno leto pozneje je položil zaobljubo. O. Valerijan je že 54 let frančiškan. Mašniško posvečenje je prejel 28. decembra 1893. Pretežni del neumornega delovanja kot dušni pastir je posvetil Mariboru. Dolgo let je vršil službo mestnega kaplana in kateheta. Jubilat je bil desna roka graditelja veličastne bazilike Matere milosti, že rajnega o. Kalista Herica, od katerega je prevzel težavne posle župnika frančiškanske župnije. Kot župnik je posvetil vse svoje moči lepoti v skrb mu izročene hiše božje, katero je že prenovil, in oskrbel župniji na Pobrežju krasno pokopališče, ki je v okras in ponos vsemu mestu. Desetletja je vodi jubilat cerkveno petje svoje župnije in vrši službo organista. Povr. pa je še dnevno z vso požrtvovalnostjo na delu v spovednici, na prižnici, pri ol-

tarju in v pisarni. Blagi o. Valerijan se veseli v vsem mestu in daleč po Slovenskem občje priljubljenosti, spoštovanja ter ljubezni kot vsestransko zgleden, delaven in obenem na nožičen ter skromen dušni pastir. O. Valerijanu želi »Slov. gospodar« k 70 letnici, naj ga ljubi Bog in Mari milosti ohranita Mariboru in Sloveniji še mnoga leta tako krepkega in čillega kakor je pri 70 letih, katerih mu ne bi nikdo prisodil!

Srebrni jubilej pri obhajilni mizi. Pri Sv. Lenartu v Slov. goricah je te dni obhajala srebrno poroko znana in spoštovana zakonska dvojica g. dr. Ludovik Kramberger in njegova žena Elizabeta. Slovesni jubilej se je pričel tiho in skromno s prejemom sv. zakramentov skupno s svojimi šestimi otroki, ki so najlepši božji dar k 25 letnici poroke. Otroke je molitev in duh staršev ohranil dobre in nepokvarjene. Družina dr. Krambergerja je krasen primer vzornega srečnega družinskega življenja in se njen poglavar g. dr. Kramberger veseli z ženo in otroci vred občje priljubljenosti v širnih Slov. goricah. Gospod doktor je kot zdravnik vedno pripravljen hiteti po blatnih cestah bolnikom na pomoč, pa tudi popotniki in reveži ga poznajo kot neizčrpen

V njenih očeh je žarel ponos. Spomin na deda ji je vžil moč in neustrašenost.

»To je dovolj!« je mrzlo dejal Nard. »Tudi vi ne boste ušli smrti!«

Nato se je obrnil k Aspletu in nadaljeval:

»Roger, dekle je moje! Jaz sam bom razpolagal z njim.«

Roger ga je debelo pogledal.

»O tem ni govora, Nard. Pojdi domov s tovariši. Jaz vam bom izplačal štiri tisoč dolarjev in basta! Niti besedice več o stvari!«

Banditi so začeli mrmrati, Nard pa je jezno zavpil:

»Roger Asplet, pusti to čvekanje!«

»Pojdi, potem ti ga ne bo treba poslušati!«

»Brez dekleta ne bomo šli! Če ga ne daš, ti ga bomo iztrgali.«

Pri tem je potegnil izza pasu samokres. Tovariši so mu sledili. Toda niso poznali Aspleta, ki je bil v trenutkih nevarnosti mrzel ko led. Hladnokrvno je pomeril in ko se je dim razkadil, so lopovi zagledali Narda na tleh s prestreljeno glavo.

Dogodek je povzročil tako osuplost, da ni nobenemu banditu prišlo na misel, da bi vrnil Aspletov strel. Še preden so se zavedli, je nameril Asplet samokres proti njim in zavpil:

»Proč s samokresi! Sem k meni jih zmečite! Vsi — takoj! Do tri bom štel, potem pa streljal!«

Vsi lopovi so bili do zob oboroženi, vendar so ubogali. Bili so neodločni Mehikanci, ki so vedno streljali na povelje. Ko so odmetali orožje, je Roger dejal:

»Zaenkrat sedite k ognju. Potem pa boste dobili moje ukaze.«

Eden izmed banditov je vprašal, ali bi smeli pokopati Narda.

»Jutri!« je hladno odvrnil Asplet.

Potem se je obrnil k Mariji, ki je razvoj dogodkov opazovala z grozo.

»Nisem hotel, da bi prišli v roke banditom,« je dejal.

»Zdaj lahko vidite, da vas jaz ne samo hočem, ampak tudi morem zaščititi.«

»Jaz pa hočem, da me izpustite!« je odločno rekla Marija.

Roger se je glasno zasmel in stopil k nji. Prijel jo je za brado, ji dvignil glavo in jo prisilil, da mu je gledala v oči.

»Marija, ti si imela priliko, da bi kot moja žena šla v Rajski dol. Toda ti si to priliko zamudila,« je dejal porogljivo.

Marija je hlastno odgovorila:

letala s padalom ter na ta način obiskuje svoje bolnike. Dostoj je ta hrabri zdravnik nad dvestokrat na ta način obiskal svoje bolnike.

Svetovni rekord ruskega letalca Roščina. Pred nedavnim je dosegel ruski letalec Roščin nov svetovni rekord v višinskem poletu. Z aeroplanom »USSR 70« se je dvignil 8.300 metrov visoko. Iz njegovih izjav, ki jih je dal zastopnikom sovjetskega časopisja, je razvidno, da je bil balon posebno prirejen za ta višinski polet. Izdelan je bil iz nenavadno lahkega materiala, da bi mogel doseči kar največjo višino, tako je na priliko gondola, v kateri se je nahajal letalec, tehtala vsega samo 8 kilogramov. Tako po dvigu je Roščin odvrnil vso obte-

vir dobrih del, usmiljenja in pomoči. Jubilatoma želimo, da bi s svojimi že preskrbljenimi otroci, ki vsi sodelujejo v katoliških organizacijah, božja previdnost, kateri se vedno prepustata, še v sreči naklonila čas zlate poroke!

Predstojništvo minoritskega samostana v Ptuj. Na pokrajinskem kapitulju v Splitu je bilo postavljeno za ptujski minoritski samostan naslednje predstojništvo: p. Mirko Godina, gvardijan; p. Konstantin Ocepek, predstojnik na Ptujski gori; p. Danijel Tomšič, predstojnik v Št. Vidu; p. Karel Jelušič, ravnatelj semenišča v Ptuj.

V gramoznici utonil. 66 letni hišni posestnik Simon Žumer iz Stražgojnice je bil na obisku pri sorodnikih na Pobrežju pri Mariboru. Ko se je vračal domov, je pri stražunskem gozdu pri gramoznici, ki leži tik gozda, spodrsnil in padel v 10 m globoko jamo, v kateri je bilo za 2 m vode. Starček se radi posledic padca ni mogel rešiti iz jame in je našel v vodi smrt. Mrtvega so dobili nabiranci suhljadi in obvestili o tem oblasti.

Smrt radi božjastnega napada. 19 letnega sovozača Ivana Vincetiča, ki je bil na hrani pri Anderluhu na Tezmem pri Mariboru, so našli v delavnici mrtvega. Ugotovljeno je po peni in stisnjenih pesteh, da je umrl med božjastnim napadom.

Huda nesreča doletela viničarja. V Svečini je povozil težek tovorni avtomobil 46 letnega viničarja Andreja Zamzeta. Ponesrečenega so prepeljali z istim vozilom v mariborsko bolnišnico z zlomljeno desno nogo in z notranjimi poškodbami.

Otrok umrl radi opeklin. Dveletni posestnikov sinček Franček Ožinger iz Hrastovca pri Sv. Lenartu v Slov. goricah se je polil z vrelo vodo, katero je prevrnil po sebi s štedilnika. Otroček je umrl radi opeklin.

Svet se pogreza radi preobilnega dežja. Iz Vurberga poročajo: Na posestvu Matije Kunstelc v Krševinah se je pogreznil precejšen kos hribovitega zemlja, oziroma mlad sadovnjak in del njive ter zdrknil proti spodaj deročemu potoku, ki ga je popolnoma zajezil s štiri gozdnatega drevja. Voda si sedaj išče nove poti. Pronica pod zemljo in že na treh mestih priteka na svetlo. Ker nima potok sedaj pravega odtoka, se je bati novih nesreč. Omenjeni plaz je z močnimi razpokami prizadel tudi sosedna posestva. Škode je že par tisoč. Ljudje hodijo ogledovat to nenavadno stvar.

Huda nesreča pri gradnji poslopja. Osrednji urad za zavarovanje delavcev gradi v Celju v Vodnikovi ulici uradno poslopje. Dne 30. novembra se je vsula zemlja v globokem jarku pri kopanju temeljev na 37 letnega Kar-

DR. MED. POPOVIČ NIKO

ordinira od 8 do 12

PTUJ, LJUTOMERSKA CESTA 7

la Oblišarja iz Skal pri Velenju in na 39 letnega Janeza Pirca s Planine pri Sevnici. Oblišarja so odkopali s stisnjenim prsnim košem in z drugimi poškodbami ter je bil prepeljan v bolnišnico. Ko so pa osvobodili Pirca, je bil že mrtev, ker se je zadušil pod zemljo.

Dva hudo poškodovana. Jožef Lipovšek, 44 letni hlapec iz Mozirja, je zašel v Šmartnem ob Paki med dva voza, ki sta ga stisnila in je dobil hude poškodbe. — 34 letni dninar Ivan Plevnik iz Podčetrka je padel in se je nevarno poškodoval na glavi. Oba so prepeljali v celjsko bolnišnico.

Debela plast zemlje zaprla občinsko pot. Radi ponavljajočega deževja zadnjih dni je padel na 21. november okoli treh zjutraj zgrmelo okoli tisoč voz mehke in mokre zemlje s posestva posestnika Podvinskega pri Pišecah po strmini navzdol na občinsko cesto ter jo zasulo v vsej svoji širini. Zemlja je odnesla s seboj tudi večja hrastova drevesa, ki so se ustavila nad Kenetovo hišo, ki je v nevarnosti, da se pod težo zemlje in drevja ne zruši. Težko bo odstraniti hraste, ne da bi se poškodovala Kenetova domačija.

Žrtev dela. Gradbeno podjetje Dukič iz Ljubljane je prevzelo dela pri gradnji elektrarne TPD v Rajhenburgu, ker delo prav lepo napreduje. Pretečeni teden so delavci postavljali oder in nesrečno slučaj je hotel, da je eden izmed delavcev padel z odra 12 m globoko in nepremično obležal. Tovariši so poklicali rudniškega zdravnika, ki je nesrečnega delavca za silo obvezal. Pozneje so ga z avtomobilom odpeljali v bolnišnico v Brežice, kjer mu kljub zdravniški oskrbi niso mogli rešiti življenja. Prepeljali so ga v Rajhenburg, kjer so ga tudi pokopali. Pokojni Vekoslav Zorčič je doma iz Podsrede ter je bil med tovariši in domačini zelo priljubljen in spoštovan.

Nesreča v Globokem, ki bi kmalu zahtevala človeške žrtve. V Globokem pri Brežicah, kjer kopljejo lesni premog, se je pretekli teden zrušila velika množina zemlje tik ob izhodu glavnega rova. Radi tega je bil nemogoč izhod iz rova ter so morali rudarji zlesti na površino po lestvi skozi cev, ki dovaja zrak. V rudniku je zaposlenih mnogo delavcev, ker radi povpraševanja po tem premogu prihajajo vedno nova naročila in komaj zadovoljujejo potrebam naročnikov. Razvoj rudnika se je v poslednjem času močno dvignil. Pred večimi leti se je v rudniku v Globokem delalo le v večjih presledkih in je bilo tam zaposleno le malo

... Nikdar ne pozabim vzeti s seboj na delo dovolj bele kave. Ko se človek pošteno prepoti in utruji, ni boljšega kot nekaj požirkov dobre bele kave.

Kolinska
IZREDNO IZDATNA
KVALITETNA CIKORIJA

rudarjev. Kljub temu, da so cene premogu poskočile skoro za polovico, to je od 8 na 16 din kubični meter, je povpraševanje po premogu vedno večje. Saj se tudi ni čuditi, da ljudje kupujejo ta premog, ko so cene drugim vrstam kuriva mnogo višje.

Šofer tovornega avtomobila zakrivil smrtno nesrečo. V Ljubljani je na Dunajski cesti na križišču z Linhartovo ulico prišlo do smrtno nesreče, ki jo je zakrivil šofer tovornega avtomobila s tem, ker je preostro zavil iz Linhartove ulice na Dunajsko cesto. Šofer je pri svoji nepravilni vožnji zadel v kolesarja, vojnega invalida Martina Potočar, narednika vodnika v pokoju, ki se je po cesti peljal pravilno na desni strani. Avto se je zaletel vanj, zdrobil kolo, nesrečni kolesar Potočar pa je pod kolesi avtomobila našel smrt.

Ekspozitura Prosvetne zveze za Prekmurje. Na občnem zboru Prosvetne zveze v Mariboru 26. novembra je bilo sklenjeno, da se ustanovi za Prekmurje ekspozitura, podružnica Prosvetne zveze. V širši odbor Prosvetne zveze je bil izvoljen iz Prekmurja g. Bejek Janko, župnik pri Sv. Sebeščanu, ki je dobil tudi nalogo, da organizira novo ekspozituro, ki je res potrebna, ker so v Prekmurju posebne potrebe in je daleč od Maribora. Želimo novi ekspozituri veliko uspeha!

Neupravičeni napadi na trgovce. V najtežjih časih se največji demagogi, ki iščejo osebne koristi od svojih puhlih fraz in zavajajo raz-

žitev. Balon se je dvignil z bliškovito brzino do 6000 metrov višine. V višini 7000 m je kazal toplomer 29 stopinj pod ničlo. Kljub toplim oblakom je letalec trpel strahovit mraz. Od višine 7000 m se je dvigal balon silno počasi. Povprečno hitrost dviganja je v tej višini znašala jedva 2 m v sekundi. V višini 8.200 m je Roščin nenadoma začutil grozen pritisk krvi, postajalo mu je slabo, zato se je odločil, da se spusti navzdol. Ko je balon pristal na zemlji, je posebna komisija pregledala višinomere ter ugotovila, da se je Roščin dvignil 8.300 m in ne samo 8.200 m, kot je sam mislil. Polet je trajal 61 minut, vsa pot pa je znašala 220 km.

Prva zračna borba. Prvi zračni dvoboj je

»Pripravljena sem vam dati listino. Ostanite v Rajskem dolu, ki ste ga ugrabili meni in mojim bratom. Toda dovolite, da odidem!«

»Marija, kako ste otročji!« se je zlobno nasmehnil lopov, ki je užival v Marijini preplašenosti, katere ni mogla skrivati. »Jaz bi vam listino lahko vzel, toda vi bi prisegli pred sodnikom...«

Marija ga je prekinila:

»Obljubim, da se odrečem Rajskemu dolu in nikdar ne bom govorila o tej listini, samo pustite me!«

»Ali me tako sovražite?« se je smejal hudobnež.

Marija je rešila glavo Aspletovega prijema. Njen obraz je izražal neizmerno zaničljivost.

»To, kar čutim do vas, že ni sovraštvo,« je dejala drhte.

»Razumem,« je prikimal Asplet. »Toda četudi me zaničujete, boste kljub temu z menoj jezdili med vrhovi in prepadi Sierre Nevade. V tem življenju drugega človeka ne boste videli. Še srečni boste, ko boste po večmesečnem samotarjenju zagledali mene. Veste, kam vas bom odvedel? V votlino gorskega samotarja. Ko smo vam skrivaj sledili, sem odkril zadnje bivališče tega norca. Visoko med skalami, kjer boste mogli govoriti samo z orli, vas bom imel zaprto. Od tam mi ne boste pobegnili.«

Medtem ko je govoril, je kazal banditom hrbet. Njihovi samokresi so ležali pri njegovih nogah. Med govor-

jenjem jih je nehote potiskal nazaj. Nenadoma je začutil močan sunek in ko se je obrnil, je začutil na trebuhu cev.

»Roke kvišku!« je zavpil nad njim bandit, ki je meril vanj.

Zdaj so tudi ostali banditi pograbili samokrese in jih naperili proti Rogerju.

Aspleta je ta preobrat samo za trenutek zmedel. Prej se je bolj bal Marijinega samokresa, kakor pa samokresov teh banditov. Roke je sicer dvignil, toda medtem je dal tako brco banditu, ki je stal pred njim, da je bolesto zavpil in se skotalil v globino. V naslednjem trenutku je Asplet že streljal. Ugnal je bandite, ne da bi bil pri tem ranjen.

Marija med to borbo ni ostala brezdelna. Tekla je h konjem, ki so se pasli v bližini. Zajahala je enega in naglo odjezdila.

Ko je streljanje utihnilo, je Roger zaslišal paket, ki se je oddaljeval. Takoj je vedel, kaj se je zgodilo. Skočil je h konjem, enega zajahal in zdirjal za Marijo.

Razdalja med jezdecema se je naglo krčila. Čez nekaj minut je Roger Marijo dohitel in zgrabil za uzdo nje-nega konja.

»Gospodična, zdaj ste končno javno izgubljeni!« je dejal porogljivo.

Marija se je ozrla v obraz svojega preganjalca. Vse je končano... Nima moči, da bi borbo nadaljevala. Oči

dor v narodno skupnost. Vrsta demagogov se spravlja sedaj nad trgovce. Eni skušajo dopovedati ljudem, da so trgovci krivi draginje in drugih težav, drugi pa bi radi naprtili trgovcem nasprotstvo do zadrug in združništva. S svojim solidnim poslovanjem in vnetim sodelovanjem pri narodnem in prosvetnem delu dokazujejo naši trgovci, da so koristni člani narodne skupnosti, vsakdo pa se lahko tudi prepriča, da vojna doba tudi trgovcu ne prizanaša s težkimi bremenimi in morečimi skrbmi. V marsičem je trgovski stan v dobi vojnih težav bolj ogrožen, kakor mnogi drugi stanovi. Brez vsake podlage so tudi očitki, da so trgovci nasprotniki združništva. Kadar se iz trgovskih krogov slišijo zahteve po reviziji združništva in po odpravi raznih ugodnosti za zadrugo, ne smemo pozabiti, da tudi naš trgovec dobro pozna razliko med zadrugami, ki so včlanjene v revizijskih zvezah, in med raznimi zlorabami združne oblike, ki so dosti bolj, kakor pri nas, doma v drugih pokrajinah države. Slovenski trgovci niso nasprotniki kmetijskih produkcijskih zadrug, kreditnih zadrug in vseh drugih na pravi združni podlagi slonečih zadrug, pač pa so v upravičeni samoobrambi proti vsem onim zadrugam, ki ljudem ne nudijo nič več kakor trgovine in uživajo same vse dobičke, nastale s pomočjo raznih ugodnosti, ki jih daje država.

Zdravstveni dom v Ptuj. V Ptuj je bil slovesno blagoslovljen od prošta Ivana Greifa in otvorjen Zdravstveni dom. Dom ima danes štiri oddelke: protituberkulozni, oddelek za zdravljenje šolskih otrok, posvetovalnico za matere in dojenčke ter oddelek za predšolsko dečo.

Po sadovnjakih poje sekira. Lanska huda zima je, kakor smo slutili, naredila veliko večjo škodo, kot se je prvotno sodilo. Najbolj občutijo to škodo sadjarji. Že spomladi je po sadovnjakih stalo mnogo suhega drevja, predvsem češpelj, breskev, marelic in mladih jablan. Preko poletja in na jesen je pa drugo za drugim začelo veneti še drevje, ki je spomladi cvetelo in zelenelo. Vse to drevje se sedaj seka in po naših sadovnjakih, posebno po Slovenskih goricah, poje sekira svojo žalostno pesem. Škoda lanske hude zime prihaja šele sedaj do izraza.

Letošnje božične počitnice bodo trajale na vseh šolah po odloku prosvetnega ministrstva od 22. decembra do zaključno 10. januarja.

Dr. Popovič Niko je delal v Würshofenu, kjer je deloval sloviti župnik Kneipp, in na kliniki za naravno zdravljenje v Dresdenu pri dr. Brauchllu.

Ali imate toliko poguma, da boste nagovorili soseda, da si bo naročil »Slovenskega gospodarja«?

so se ji napolnile s solzami, glava je omahnila...

»Marija, niste še izgubljeni!« je v tem trenutku zadel jasek moški glas.

Kakor da bi iz nebes prišel ta glas! Niti Marija, niti Asplet nista mogla verjeti, da bi se iz gozda mogel tako nepričakovano pojaviti jezdec. Konj je bil pokrit s prahom, a ni kazal niti najmanjše utrujenosti. Roger je takoj spoznal Bliska, najboljšega konja v Nevadi. Jezdec pa je bil — Erik Folkman.

Erik ni kazal niti najmanjše razburjenosti. Mrzel je bil ko jeklo. Marije niti ni pogledal. V Rogerja je zapičil svoj pogled in trdo dejal:

»Asplet, pusti damo! Igre je konec!«

Roger se je kmalu zbral. Ko je videl, da je Erik sam, je posmehljivo dejal:

»Meni se zdi, da se igra šele začenja. In kar se tiče Marije Linscott...«

»Molči!« je zagrmel Erik.

Njegov obraz je zardel, iz oči je žarelo sovraštvo.

»Molči, Roger! Ne bom se prepiral s teboj.«

Aspletove oči so že strmele v cev Erikovega samokresa.

»Dol s konja!« je nadaljeval mladenič.

Njegov glas je bil trd ko kremen.

Asplet ni imel časa, da bi potegnil samokres.

Kaj bo leto osorej, nam čisto jasno in dolečno pove v svojem uvodnem članku naša »Družinska pratika« za leto 1941., ki se že dobiva za ceno 6 din po vseh knjigarnah in vseh boljših trgovinah. Poleg tega prinaša Pratika še celo vrsto aktualnih in zanimivih člankov in črtic. Krasna zbirka slik v bakrotisku je pa že sama vredna malega izdatka. Zahtevajte povsod Pratico s podobo sv. Družine! 1636

Naše čitatelje opozarjamo na današnji oglaševalni čevljev »Peko«!

Požari

Ob koncu preteklega meseca je v Selu v Prekmurju pogorela stara hiša posestnika Kranjec Josipa. Na pomoč prihitelimi vaščanom in gasilcem se je posrečilo ogenj pogasiti, da je pogorela le slamnata streha. Vkljub temu pa ima Kranjec, ki je bil tedaj na orožnih vajah, okrog 3000 din škode. Vzrok požara je neznan.

V vinski kleti in preži Alojza in Franciške Muršič v Podgorcih pri Veliki Nedelji je jelo goreti. Sosedje so ogenj hitro opazili in preprečili, da bi se razširil. Sumijo, da gre za dejanje požigalca, kajti tudi v viničarji Dolinska Franca iz Osluševec je začelo goreti na isti način.

V Ložanah pri Sv. Marjeti ob Pesnici je izbruhnil nočni požar pri posestniku Ervinu Zdenku ob priliki priprav za gostijo imenovanega posestnika. Gašenje je bilo otežkočeno radi nočne teme. Največ škode sta utrpela podstrešje ter kuhinja.

Na Pesnici je oškodoval požar posestnika Avguština Vavhena za 25.000 din. — Pri Sv. Miklavžu pri Hočah je uničil ogenj posestniku Antonu Čavnikarju 40.000 din vredno gospodarsko poslopje.

Zažgal žago, da bi laže izropal hišo. V šmartnem na Pohorju se je izvršil drzen roparski napad, katerega je rokovnjac prefriganu združil s požigom, da bi tako spravil ljudi iz hiše. Ponoči je nenadoma začela goreti žaga posestnika Ačka. Plameni so objeli ter uničili poleg žage se nahajajoče skladišče lesa. Ačkovi in sosedje so hiteli gasiti in ta čas je izbral neznan ropar ter vdrl v Ačkovo hišo, ki je bila odprta, misleč, da nikogar ni doma. Toda ropar se je zmotil, kajti v hiši je ostala 48 letna posestnica Julija Ačko, ki je, ugledavši roparja, začela klicati na pomoč. Razbojnik je planil proti njej ter jo s topim predmetom pobil na tla. Vendar so klice gospodinje slišali sosedje, ki so roparja pregnali, ne da bi mogel kaj odnesti. Zasedujejo ga orožniki. Ačkova žaga in skladišče lesa sta popolnoma zgorela, pa tudi napadena gospodinja je dobila radi hudih udarcev nevarne poškodbe.

Zalostna izida ljudskošolskega pretepa. Te dni je prišlo med skupinami šolarjev, ki so se vračali od pouka v Leskovcu v Halozah, do pretepa. 9 letna Terezija Vidovič jo je v metežu tako izkupila, da se jo zaradi poškodb oddali v ptujsko bolnišnico, kjer pa je drugi dan po prepeljavi kljub zdravniški skrbi podlegla prehudim po-

škodbam. — V Mariboru je umrl pred nedavnim 7 letni šolar Ladislav Jug, katerega sta radi žoge dva starejša tovariša na povratku proti domu tako obdelala, da je mali revež umrl zaradi prizadetih poškodb. Beležena primera sta vredna resnega premisleka. Oblast bo morala nekaj ukreniti, da zatre brezprimerno posurovelost, ki je bila pred nedavnim med šolsko mladežjo hvale Bogu le bela vrana.

Vlomilci odnesli 25.000 din prihrankov. Zakonca Hrenova v Kokoričih na Murskem polju imata v najemu malo hišico. Štiri in pol leta sta bila v Franciji na delu in sta se komaj letos vrnila v domovino s krvavo prisluženimi 25.000 dinarji, katere sta hranila na stanovanju v omari. Vlomilec je moralo biti znano, da hranita Hrenova denar doma. Njuno odsotnost so izrabili za dobro pripravljen vlom. Pri sosedu so vzeli velik drog, s katerim so najprej razbili šipe na oknu, potem pa še odstranili močne železne križe ter zlezli v notranjost. Omaro so odklenili, vzeli iz nje 25.000 din, uro, par rjavih čevljev ter veliko pleteno žensko ogrinjalo ruto. S plenom so neopazno izginili v mračno jutro.

Zalosten konec sovraštva. Na ženiku v župniji Sv. Jurij ob Ščavnici je vladalo sovraštvo med 47 letnim posestnikom Alojzajem Dokl in Jurijem Šešerkom, ki se je vrnil pred leti iz Amerike. Radi pravdarske strasti je bilo pred leti Šešerkovo posestvo prodano in ga je kupila na dražbi njegova žena. Kljub nauku se je Šešerko še naprej tožaril in nagajal miroljubnim sosedom, med katere je spadal tudi Dokl. Zadnje dni sta se Šešerko in Dokl zopet sprla. Šešerka je sovraštvo tako daleč preslepilo, da je iz puške s šibrami ustrelil skozi okno Dokla v glavo in je zadeti na mestu umrl. Zločinec je po strašnem dejanju pobegnul, a so ga kmalu imeli. Po aretaciji in po priznanju je bil odveden v zapore okrožnega sodišča v Murski Soboti.

Dva mladeniča okradla svojega gostitelja ter pobegnila. Pred dnevi je D. J. iz Skakovcev v Prekmurju popival z dvema mlajšima tovarišema. Zaradi obilno zavžite pijače je starejši tovariš bil precej pijan ter je v tovornem avtomobilu pred gostilno Turk v Murski Soboti sladko zaspal. To priliko sta izrabila njegova tovariša ter sta spečemu tovarišu iz hlačnega žepa izvlekle denarnico ter iz nje pobrala ves denar, denarnico pa sta položila na svoje mesto. Od vina omamijeni »potnike« je tatvino opazil šele takrat, ko ga je prišla natakariča terjat zaplete njegove družbe, ki je med časom njegovega spanja na njegov račun popivala. Dolgoprstna »tovariša« sta med časom njegovega odmora spravila denar v Črnelovce. Ker so njuni tatvini prišli na sled, sta izročena sodišču.

Vlom v stanovanje. Pred nekaj dnevi je v Petanjcih v Prekmurju bilo v odsotnosti posestnika Baša Štefana vlomljeno v njegovo stanovanje. Vlomilec je splezal skozi okno ter iz zaklenjene omare odnesel 200 nemških mark v vrednosti 4800 din, delavsko knjižico, potni list ter aparat za britje. Orožniki so tatu kmalu izsledili ter našli pri njem še ves denar in brivski aparat, dočim je dokumente že uničil.

Lasje so se mu ježili od groze. V smrtnem strahu je napel možgane, da bi našel izhod iz obupnega položaja. Vedel je, da se Erik ne šali in bo pri najmanjšem sumljivem gibu sprožil.

Nazadnje se je odločil. S konjem se je začeli počasi odmikati nazaj. Čez čas je nenadoma zabodel ostrgi v konja. Žival je skočila. Jezdec jo je istočasno obrnil in izginil z njo med grmovjem.

Erik je nepremično sedel na konju. Nekaj časa je gledal za jezdecem, ne da bi sprožil. Ni mogel streljati, ker ni imel niti enega naboja.

Čez čas se je obrnil k Mariji.

»Vaš konj ni dosti vreden. Jaz pa sem sam z Bliškom, ker sem prehitel tovariše. Toda prej sem z gorskega grebena videl Noela. Čez nekaj ur bo tu.«

Nato je razjahal in je tudi Mariji pomagal iz sedla. Deklica se je tresla od prestanega strahu.

Vrnila sta se po stezi do roba gozda. Od tam sta videla pogorišče.

»Tam ležita trupli samotarja in Indijanca,« je žalostno dejala Marija.

»Trupel ni več, ampak samo pepel,« je pripomnil Erik.

Odkril se je, pokrižal in molče strmel v pogorišče, s katerega se je še vedno valil dim.

mного starejši, kakor bi si utegnili misliti. Do prvega dvoboja v zraku namreč ni prišlo v špansko-ameriški vojni v začetku našega stoletja, kakor smo do sedaj mislili, ampak se je odigral že sto let prej. Leta 1808. sta se borila dva plemenita gospoda, gospod Le Pique in gospod Grandpré za naklonjenost lepe pariške gledališke pevke. Pri tem je prišlo na obeh straneh do ostrih besed. Gospoda sta se nazadnje odločila za dvoboj. Izbrala sta zelo izviren in pozornost zbujajoč način dvobojevanja. V dveh balonih sta se dvignila v zrak nad pariškim dirkališčem Longchamps in sta začela na dogovorjeni sodnikov znak, ki ga je dal doli na zemlji, s samokresi streljati drug na drugega. Gospod

Brez vzroka napaden župnik. V Naklem pri Kranju živi upokojeni župnik in duhovni svetnik g. Janez Meršolj, ki opravlja duhovno pastirsko službo v zavetišču za bolne sestre v Malem Naklem. Zvečer se je vračal z neke seje domov. Na poti sta ga ustavila dva možka in ga začela zmerjati. Mimo Idoči Janko Poličar je preprečil nadaljnje psovaje z opozorilom. Ko je pa gospod župnik zavil na pot, ki vodi proti zavetišču, sta neznanca neopaženo prišla za njim, ga brez besed podrla na tla in začela točiti po glavi. Gospod je klical na pomoč, nakar sta neznanca zbežala. Gospod župnik je za nekaj časa obležal v krvi, nakar je kljub 72 letom zbral toliko moči, da se je privlekel do zavetišča, kjer so mu nudili zdravniško pomoč.

Šest let ječe za tatvino krave. Celjsko sodišče je obsodilo na šest let ječe in en mesec robije ter na trajno izgubo častnih državljanских pravic 40 letnega kjučavničarskega pomočnika Filipa Juga, pristojnega v Slov. Bistrici. Imenovani je

Ali Vam je vseeno, če ima Vaš sosed slab ali protiverski časopis? Da se njegovi otroci zastrupljajo s čitanjem opolzkih podlistkov?

ukrađel posestniku Vidmarju v Bukovem žlaku pri Celju 5300 din vredno kravo iz hleva, katero je okrog prodajal, a so ga orožniki prijeli prej, preden je mogel kravo prodati. Po prestani kazni ga bodo še pridržali.

Dva meseca zapora radi divje vožnje s konji. Posestniški hlapec Jože Pestator je vozil letos v juniju na dvovpreznem vozčku kmečke fante-narnike iz Kamnika proti Stahovici. Hlapec je s konji močno dirjal in podrl ter povozil kolesar-ko Ireno Vergelesovo. Dekle je bilo močno raz-mesarjeno po glavi in je izgubilo štiri zdrave zob-e. Na okrožnem sodišču so radi divje vožnje za-šili hlapca Jožeta na dva meseca zapora.

Opozorilo vinogradnikom

Tako-slabе vinske letine, kot je bila letos, ne pomnijo niti najstarejši vinogradniki. Če po vrsti naštejemo, so bile temu krive lanska pozna suša, nato sibirski zima, ki je itak slabo rodovitnost uničila, oziroma mnogo vino-gradov skoraj docela upostošila, ter izredno deževno poletje. Mokrota in hladni jesenski dnevi so zorenje pičle količine grozdja močno zavlekli. Listje vinske trte je prišlo predčasno rumeneti, grozdje pa gniti. Vinogradniki so bili primorani zgodaj trgati, da so rešili, kar se je rešiti dalo. Letošnja splošna trgategv bi se po naravnem razvoju vinske trte sodeč morala pričeti šele okrog 20. oktobra, toda do navedenega časa so bili vinogradi že obrani.

Spričo takega nepovoljnega razvoja vinske trte je bilo za vsakega vinogradnika jasno, da bo treba nekaj ukreniti. Niso bili namreč redki primeri, da se je grozdje šele v začetku oktobra komaj dodobra zmečalo, a moralo bi že za silo dozoreti. Zato je bila na posredovanje merodajnih činiteljev izdana uredba o oprostitvi državne, banovinske in občinske trošari-ne sladkorja za sladkanje vinskih moštov. Iz-vedene analize moštov na sladkor in kislino so namreč pokazale presenetljive rezultate. Med 10. in 15. oktobrom je znašala povprečna mno-žina sladkorja v moštih komaj 15–16 stopinj po klosterneburški moštni tehtnici in 11–13 promil kisline. V normalnih vinskih letinah znaša v navedenem času množina sladkorja najmanj 18 stopinj in okrog 8–10 promil kisline.

Na podlagi uredbe, ki je izšla v »Službenih novinah«, sicer zelo pozno, se je pričelo zbira-nje prošenj za breztrošarinski sladkor. Toda

pri predlaganju prošenj so se pojavile nepred-videne zapreke, ki so vso akcijo močno zavlek-le. Prve pošiljke breztrošarinskega sladkorja so začele prihajati v začetku novembra, mnogo vinogradnikov pa je dobilo sladkor šele v zad-njem času. Dasiravno se je sladkanje izvršilo zelo pozno, ko so mošči že burno povreli, to ni nič nevarnega. Skrbeti pač moramo, da do-dani sladkor popolnoma prevre in da ne ostane vino tudi čez zimo sladko, radi česar bi se nam lahko spomladi pokvarilo. Potrebno je tedaj, da oslajen mošt, ki je bil poprej razsluzen ali izvira od zdravega grozdja, večkrat premeša-mo in skrbimo za primerno toploto v kleti, ki naj znaša okrog 15 stopinj po Celziju. Tudi z večkratnim dolivanjem segretega mošta, ozi-roma sedaj že vina, lahko dvignemo toploto sladkane tekočine in s tem pospešimo vretje.

Priporočljivo je tudi, da si za čim boljše prevretje nabavimo vzgojene vinske kvasnice, ki jih ima v zalogi Vinarski zavod v Mariboru. O vsem potrebnem, kako je postopati z letoš-njimi vini, se lahko t. li poučimo iz dobrega glasila za vinarstvo in kletarstvo. Vinarsko društvo v Mariboru, Vinarska šola, izdaja list pod imenom »Naše gorice«, pri katerem sode-lujejo le priznani vinarski strokovnjaki in praktiki, in kjer se najdejo zelo poučni članki. »Naše gorice« izhajajo mesečno in stanejo sa-mo 20 din letno ter se še dobijo vse letošnje številke.

Kar morem danes storiti, kot praktičen člo-vek ne bom odlagal na jutri! To pravilo mi veljaj tudi pri plačevanju naročnine za »Slo-venskega gospodarja«.

Kratke tedenske novice

Angleški vojaški krogi so 2. decembra sami priznali, da Anglija ne nudi Grčiji pomoči samo v letalih in vojnih potrebščinah, ampak sodeluje-jo v bojih na fronti tudi oddelki angleške vojske.

Vodja italijanske milice Starace je prispeil v albansko prestolnico Tirano, kjer organizira var-nostno službo proti albanskim upornikom.

Prvi italijanski ranjenci iz Albanije so prispeili v Rim 2. decembra. Ranjence je pozdravila na železniški postaji med drugimi tudi princeza Pie-montska.

Slovesno so bila pokopana v Bukarešti zadnjo soboto dopoldne trupla pred dvema letoma ustre-ljenega ustanovitelja Železne garde Codreana in njegovih 13 tovarišev. Slovesnosti sta se udeležili Nemčija in Italija po zastopstvu.

Nemški 25 letni letalski major Wleck je se-strelil že 56 sovražnih letal v tej vojni. Dne 2. decembra je skočil Wleck iz svojega sestrelje-nega letala s padalom in je utonil v morju Ro-kavskega preliva.

Med vožnjo po zraku je bilo sestreljeno fran-cosko letalo, ki je bilo na potu iz Francije v Si-rijo. V letalu se je nahajal visoki komisar za Si-rijo, ki je imel s seboj važne listine.

Francoska vlada je uradno objavila 2. decem-bra, da bo maršal Petain v kratkem v Versaille-su pri Parizu slovesno umeščen kot predsednik vlade.

Nemčija in Italija sta dovolili Franciji sto tisoč vojakov.

Po končanem preseljevanju Francozov iz Lore-ne je zaključen po izjavi pokrajinskega vodje Bürckela stoletni boj za obmejno reko Ren.

Ker je odstopil iz zdravstvenih ozirov 67 letni predsednik Finske Kallio, bodo volitve novega predsednika decembra.

Ameriški vojaški strokovnjaki, ki so se vrnili iz Londona v Washington, navajajo kot edino nemško novost bombo s padalom. Bomba je opremljena z razstrelivom, ki lahko poruši sku-pino hiš in se razleti deset sekund po padcu.

Najmočnejšo vojno mornarico na svetu imajo Združene države Severne Amerike, in sicer: 32 bojnih ladij, 18 matičnih ladij za letala, 91 kri-žark, 325 rušilcev, 185 podmornic in 15 tisoč letal.

V severnoameriški državi Tacoma je 2. decem-bra zletela v zrak v petih dneh že druga tovarna za orožje in strelivo.

Pred mehiškim parlamentom ali kongresom je prisegel 2. decembra novi predsednik Mehike ge-neral Manuel Avila Camacho.

Prijateljska pogodba je bila podpisana v Nan-kingu med Japonsko in od Japoncev vzpostavljene Vangčivejevo kitajsko vlado.

Kitajski četniki so organizirali atentat na ja-ponski službeni vlak. Nad sto uradnih oseb je bilo mrtvih ter ranjenih.

Združeno ameriške države bodo dale Kitajski sto milijonov dolarjev posojila in priznavajo sa-mo Čankajšekovo vlado.

Vest o veliki kitajski zmagi nad Japonci pri Jčangu je sporočil 2. decembra osebno maršal Čankajšek.

Grandpré je kmalu pre-strelil balon svojega na-sprotnika, ki je strmo-glavil na zemljo in si zlomil tilnik. Sodnik (in verjetno tudi primadona) je proglasil za zmago-valca gospoda Grand-préja, ki se je mirno spustil na dirkališče.

Najdražje knjige na svetu. Poleg knjig, pisa-nih v rokopisu ter okra-šenih z umetniškimi za-četnicami, se petični lju-bitelji knjig zlasti zani-majo za prve tiskane knjige. Te so, kot je znano, izšle okoli 1500 ter jih je precej. Poseb-no čislane pa so prve tiskane knjige iz Guten-bergove tiskarne v Nem-čiji, ki so izšle okoli 1545 do 1550. Najdražja knjiga na svetu je brez dvoma prvi Gutenbergov natis Sv. pisma. En iz-vod te knjige, tiskan na pergament, je dosegel

Tudi Marija se je pokrižala in sklenila roke. Njene ustnice so šepetale prošnjo za pokoj dveh plemenitih duš. Iz oči so ji vrele solze.

Erik se je čez čas zganil. Iz zaloge banditov je vzel nekaj konzerv.

»Marija, sedite in jejte! Do Noelovega prihoda se morate okrepčati in si odpočiti. Potem boste jezdili z njim. Za fanta odgovarjam.«

Marija ga je hvaležno pogledala. Drhte je dejala:

»Nikdar ne bom pozabila, da ste me vi rešili. Zdaj vem, da ste drugačen človek, kakor sem bila mislila. Oprostite!«

»Pustiva to!« je zamahnil Erik. »Morda boste jutri spet drugače mislili. Zdaj jejte, ker se bova po Noelovem prihodu ločila: vi boste šli z njim, jaz pa bom jezdil za Aspletom.«

Marija ga je preplašeno pogledala.

»Kaj hočete še od njega?«

»Marsikaj. Predvsem ga bom poklical na odgovor.«

»Erik!...« je dejala Marija s prosečim glasom.

»Marija,« jo je prekinil mladenič, »ali že boste začeli jesti?!«

»Ne! Prej mi obljubite, da ne boste več izpostavljali svojega življenja v nevarnost!«

Eriku je dobro dela Marijina zaskrbljenost, vendar pa je na videz hladno odgovoril:

»Moje življenje je samo moje in s svojim življenjem sme vsako razpolagati kakor hoče. Ali niste nekoč tako rekli?«

Marija ni odgovorila. V srcu je čutila nemir in strah. Kako bo prenesla udarec, če bi Erik v borbi z Rogerjem izgubil življenje?

Erik je pritrjeval sedlo. Potem je pogledal v dolino. Požar je že popolnoma ugasnil.

Marija je nepremično strmel na Erika. Zdaj je jasno čutila, da ga je vedno ljubila. Objokovala je trenutek, ki ji je bil prinesel na pot Aspleta, zaradi katerega je izgu-bila Erika. Oh, če bi ji Erik mogel odpustiti in bi hotel z njo deliti lastništvo Rajskega dola!... Pred njenimi dušnimi očmi se je prikazala bleda slika daljnje sreče.

»Erik,« je dahnila polglasno, »ali mi morete od-pustiti?«

»Nimam kaj odpuščati!« je hladno odvrnil mladenič.

Marija je vzdihnila. Erik jo je pogledal. Ko je videl žalost na njenem obrazu, je dejal manj hladno:

»Marija, pustiva preteklost! Zdaj sva sama in morda zadnjič skupaj, zaradi tega vam priznam: ljubil sem vas od prvega trenutka najinega poznanstva. Vi ste mi po-

Po svetu

Kruto maščevanje romunske Železne garde. Kakor znano, so bili pred dvema letoma na povelje tedanjega režima postreljeni Kornelij Kodreanu, vodja Železne garde, in še 13 drugih legionarjev ali gardistov. Pod sedanjo diktaturo generala Antonesca ima v Romuniji vso oblast v rokah Železna garda, ki porablja vsako priliko, da se maščuje nad nekdanjimi zatiralci. Sedanji režim je pahnil v ječo mnogo Železni gardi neljubih visokih osebnosti, ki so čakale na obsodbo. Kodreanu in tovariše so svojčas pokopali na pokopališču jetnišnice Žilave v Bukareš pod težko betonsko ploščo. Izkop teh legionarskih žrtev je porabila Železna garda v to, da je 27. novembra rano zjutraj malo stran od jetniških celic postrelila 64 aretirancev, češ da so sokrivi smrti ustreljenih članov Železne garde. Med sedaj ustreljenimi je bivši predsednik vlade in vojni minister Argesanu, bivši varnostni minister general Marinescu, šef tajne policijske službe Koruzov, orožniški general Benglia in dva orožniška majorja, ki so izdali povelje za umor Kodreanu in tovarišev. Med ustreljenimi je 14 orožniških narednikov, ki so izvedli ukaz o umoru imenovanih, kakor tudi cela vrsta drugih osebnosti bivšega režima, ki so na ta ali

Slovaški ministrski predsednik in zunanji minister dr. Tulca je podpisal v Berlinu pristop Slovaške k trozvezi Nemčija-Italija-Japonska

oni način sodelovali pri umoru legionarjev. Opisano maščevalno dejanje Železne garde je sedanja Antonescova vlad. najstrožje obsodila in so storjeni strogi ukrepi proti vsem, ki so kršili zakon. V javnosti je sprožilo maščevalno dejanje Železne garde veliko nezadovoljnost in razburjenje, ki zna imeti za Romunijo še usodne posledice.

Umori iz »usmiljenja«. V Parizu so zaprli tri laične bolniške strežnice, ker so izvršile umor več oseb, in sicer, kakor poudarjajo, iz »usmiljenja«. Te strežnice so namreč bile v službi v javni bolnišnici nekega mesta blizu Pariza. Ko so Nemci s svojimi vojaki prodirali proti mestu, se je vse začelo iz mesta seliti. Izsellili so tudi bolnike iz bolnišnic. Med bolniki je bilo tudi sedem takih, ki so bili proglašeni za neozdravljive. Da bi jih ne bilo treba jemati s seboj, so strežnice po nasvetu ne-

kega vojaškega zdravnika (vsaj tako pravijo) dale tem bolnikom strupa. Šest jih je umrlo, sedmi pa se je zbudil, ko je ležal v mrtvaški rakvi. Ta je vso stvar razodel. Bolniške strežnice so bile aretirane in sedaj čakajo na strogo kazen.

Parada mrtvih: tako so imenovali čudne vrste sprevod, ki se je nedavno vršil po ulicah mesta Chicaga v Zedinjenih državah Severne Amerike. Opoldne se je namreč po mestnih ulicah pomikala procesija, v kateri je stopalo 506 ljudi. Ljudem je sledil mrtvaški voz z dvema rakvama. Ti ljudje so zastopali tiste osebe, ki so bile zadnje leto v Chicagi ubite od avtomobilistov. Parada je imela namen, da avtomobiliste opomni ter jim vtisne v spomin, da morajo biti bolj pazljivi in bolj obzirni do svojih bližnjikov, ki se ne morejo voziti v avtomobilih, marveč morajo peš hoditi po svetu.

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Smrt skrbnega cerkvenega ključarja. Dne 23. novembra je v župniji Prevalje zatnil oči Janez Zaže, po domače Kajžarjev oče, posestnik in cerkveni ključar pri podružni cerkvi sv. Lenarta na Platu. Hudo je zadela njegova smrt to cerkev, saj bo težko najti tako skrbnega ključarja, kakor je bil on. Koliko dela in truda mu je to nalagalo, je vedel samo on in vendar je vse storil z velikim veseljem in s gorečo vneto do svetišča božjega. Pogrešali ga bodo gospodje, ki so ga poznali, ko so hodili maševat k tej cerkvi. Mož jih je sprejemal z ljubeznijo in veseljem ter jim postregel z gostoljubnostjo, ki je bila lastna samo njemu. Pogrešala bo njegova družina skrbnega očeta, saj ji je bil vodnik, ki ji je znal z molitvijo in delom kazati pot do prave sreče. Kajžarjev oče, Bog Vam naj poplača na onem svetu vse to, kar ste dobrega storili na svetu, mi vas pa bomo ohranili v blagem spominu.

Vsemogočni je poklical k sebi dobrega mežagospodarja. V Starem trgu pri Slovenjgradcu smo položili k večnemu počitku 82 letnega blagega in spoštovanega očeta in nad 50 letnega naročnika »Slov. gospodarja« ter drugih krščanskih listov, zvestega pristaša JRZ, vzornega gospodarja, veleposestnika Ivana Apat st., p. d. Mežnikovega očeta. Na njegovi zadnji poti ga je spremljala poleg gg. duhovnikov velika množica sorodnikov, prijateljev in znancev, kar je bil dokaz, kako je bil rajni spoštovan in priljubljen. Svoje otroke je vzgojil v značajne Slovence in pridobitne gospodarje. Znal jim je vcepiti s svojo mehko tudi srčno dobroto in je užival od vseh prav do smrti globoko razpunanje. Za štiri sinove gospodarje in edino hčerko je prav dobro poskrbel. Velikemu slovenskemu kmečkemu očetu ostani ohranjen časten in hvaležen spomin! — Žalujočim izreka »Slov. gospodar« sožalje!

Dva mrliča v enem tednu. Pri Sv. Lovrenca na Dravskem polju so pretekli teden poko-

pali dva blaga farana. V petek so izročili zemlji 65 letnega Štefana Vidovič iz Apač, v nedeljo so pa peli pogrebni zvonovi 67 letni Tomincjevi materi (M. Pernat) iz Zg. Sv. Lovrenca. Ljubi Bog jima bodi plačnik!

Odločen katoliški mož umrl pri Velenju. V četrtek, 28. novembra, smo pokopali ob veliki udeležbi ljudstva dolgoletnega cerkvenega ključarja, občinskega odbornika in člana načelstva Hranilnice in posojilnice v Škalah Ivana Špeh, posestnika v Škalah. Pokojni zapušča žalujoco vdovo po 17 letnem srečnem zakonu in petero nedoraslih otrok. Star je bil 48 let. Bil je izredno gostoljuben, vesel in šegav ter je imel za vsakega odprto srce in roke; veliko se je trudil za nove farne novove in pomagal povsod, kjer je bilo treba. Pri tem pa je bil odločno katoliški, slovenski mož, v čigar hišo so prihajali samo krščanski listi in se brale samo dobre knjige. Njegov pogreb je pokazal, da je bil priljubljen povsod. Rajnemu naj sveti večna luč — žalujoco pa naj tolaži vera v previdnost božjo!

Občinski odbornik umrl pri Sv. Barbari v Halozah. Pokopali smo občinskega odbornika Rakuš Franca iz Cirkuljan. Vkljub temu, da je bil močne postave in še razmeroma mlad, je naglo izhiral. Naj počiva v miru!

Smrtna primera pri Sv. Rupertu nad Laškim. Uboga mati je končala svoje trpljenje, smo rekli, ko se je zvedelo, da je v Glazuti 26. novembra umrla dobra krščanska mati Amalija Brečko, p. d. Majevca. Sele 57 let je imela, pa je morala v svojem življenju veliko pretrpeti: zgodaj ji je umrl mož, Jurij Plahuta, zapustivši ji pet nedoraslih otrok. Drugi mož, Brečko, je bil nadvse dober človek, a bolezen ga je vzela v svojo trdo šolo, da ni mogel biti družini to, kar bi bil rad. Počivaj v miru, blaga, tiha mati! — Dne 27. novembra pa se je v Bežovnicah poslovil od zemeljskih nadlog oče Franc Hercog, p. d. Starc. V resnici težka je bila njegova življenjska

stali vse, a ste me tako žalili, kakor noben človek na svetu. Nisem jezen na vas, a tega ne bom mogel pozabiti.«

Marija je ihto odvrnila:

»Erik, priznam, da nisem prav ravnala. Že zdavnaj sem obžalovala, da sem drugače govorila, kakor čutila. Zakaj sem odklonila vaše spremstvo? Tedaj nisem vedela, pozneje pa sem stokrat spoznala: ker sem vas ljubila in sem se bala vas in sebe...«

»Vaše besede so mi v tolažbo in zadoščenje. Toda zdaj je že prepozno. Jaz se nikdar ne bom vrnil.«

»Erik,« je obupno vzkliknila Marija, »vi ste neusmiljeni, zelo neusmiljeni!«

Mladenič je mehko odvrnil:

»Nisem neusmiljen. Toda poslušajte, Marija! Takrat, ko sem prišel k vam in sem pri vas našel Rogerja, sem imel mučno ježo za seboj. Vi tedaj niste vedeli in najbrž tudi zdaj ne veste, da sem zasledoval Rogerja, ki je bil med živinskimi tatovi. In on me je bil obstrelil.«

Marija je osupnila. Čez čas je hlastno vprašala:

»Zakaj ga niste takoj prijeli? Koliko gorja bi bili prihranili sebi in meni!«

»Nič vam ne bi bil prihranil. Videl sem, da ga ljubite, zaradi tega sem molčal. Nisem vam hotel povzročiti bolečin. Le takrat sem se oglasil, ko ste mu hoteli v moji navzočnosti razodeti skrivnost...«

»Vem,« je prikimala Marija. »Toda jaz sem bila slepa.«

»Nočem govoriti o tem,« je nadaljeval Erik. »Jaz sem bil za Rogerjem, ko še nisem vedel, kdo je. Čutil sem, da je ta človek na skrivnosten način zvezan z menoj. Nekaj me je sililo, da moram za njim. Tudi zdaj me sili. Moram mu slediti, četudi se bo končala ta pot z mojo smrtjo.«

Utihnil je in pogledal v daljavo.

»Noel prihaja. Poglejte dobro proti zapadu. Z grebena se spušča moj najboljši covboj.«

Nenadoma je v daljavi zadonel vesel vzklik. To je bil Noelov glas. Marija je naglo vstala in tekla Noelu nasproti. Že od daleč mu je klicala:

»Hitite, hitite! Pomagajte mi zadržati gospoda Folkmana, da ne bo jeznil za Rogerjem!«

Mladenič se je samo nasmehnil. Od naporne ježe je bil utrujen. Konj je šepal.

Ko sta Marija in Noel prišla k Eriku, je ta že sedel na konju.

»Fant, si prinesel naboje?«

»Sem,« je odvrnil Noel in pri tem prožil gospodarju zavitek nabojev. »Za en mesec bo dovolj, če...«

Utihnil je, ker je Blisk začel plesati.

»Zdrav ostani, Noel!« je zaklical Erik. »Vse drugo veš!«

ceno milijon frankov, ista knjiga, tiskana na navaden papir, pa ceno 350.000 frankov. Zelo dragocene so tudi izdaje nekaterih slavnih piscev. Tako se na priliko prve izdaje Shakespearjevih del (angleškega pesnika) iz leta 1632 plačujejo po 100.000 frankov. Lepe cene je dosegel na knjižnem trgu tudi prvi natis Götthejevega »Fausta« in pa Schillerjevih »Razbojnikov« (največja nemška pesnika).

Popper kot denar. V srednjem veku je bil popper mnogo bolj cenjen kot dandanašnji. Ljudje so ga nosili po žepih, tako kot mi danes nosimo denar. Služil je kot plačilno sredstvo pri nakupih zemljišč. Poleg tega so se v tej »valuti« izplačevala mestna posojila in plačevale carine. Neveste pa so ga do-

pot: vsi trije otroci sinovi prvega zakona, Janez, Martin, Jožef, so padli v svetovni vojni. V drugem zakonu se mu je rodilo šest otrok, od katerih jih je pet še živih. Na stare dni se mu je k vsem

drugim težavam pridružila še dolgoletna telesna poškodba; šele smrt je 79 letnega starčka rešila njegovih nadlog. Vrli slovenski oče, Bog Ti daj večni mir!

Dopisi

Dravsko polje

Vurberg. S ponosom pričakujemo veseli dogodek. V nedeljo, na praznik Brezmadežne, 8. decembra, bo instalacija veleč. g. Jožefa Miakarja, ki je vršil provizorsko službo od 1. julija t. l. Daj Bog, da bi ga v službi župnika imeli ohranjenega do skrajnih mej življenja!

Vurberg. Oktobrski sneg je tudi nekatere posestnike sadovnjakov ogužil za težke tisočake. Na gotovih mestih so polomljena najzlahnejša in najrodovitnejša drevesa. Kaj hočemo? Življenje nas izpostavlja vednim preizkušnjam! — Pa še eno moramo povedati. Vinski veletrgovec in veleposestnik I. Črnelc iz Ljubljane da graditi na svojih posestvih v Krčevini mogočne hlevske prostore. Veliko revnih ljudi tukaj naokrog najde tam zasužka, prav dobrega. Ali neodpustljivo pa je, kako z voznjami strašansko kvarijo ceste, nekateri deli so popolnoma opropaščeni. Čeprav je obljubljena neka odškodnina občini, ali naj ima vsak toliko pameti, da se v vsakem vremenu po naših gorskih, ilovnato asfaltiranih cestah voziti ne da! Če smo ljudje, imejmo tudi usmiljenje z živino, ki ni lokomotiva, ampak živo bitje! Kmet gre sedaj z bolečim srcem s svojo živino na te izrabljene ceste. Naj bo v bodoče več obzira... — Kujavo vreme je dalo prožnosti zakonskim kandidatom. Možijo se stare in mlade. »Kar pa doma ni, se pa drugod dobi!« Posestnik Ludvik Črnezec je pri sv. Marku pri Ptujju svojo drugo polovico dobil. Daj Bog, da bi vsem srečno bilo in še drugim veselje vzbudilo.

Trniče na Dravskem polju. županske posle soseske Trniče je prevzel minul teden g. Ivan Kurnič. Upamo, da je uprava soseske dodeljena pravih rokam, saj je imenovan znan dober gospodar in velik borec za napredek kmetijstva sploh.

Ptujska gora. Farni sestanek deklet vse župnije bo na praznik Brezmadežne popoldne po večernicah v društveni sobi župnišča. Igro »Po trnju do cvetja«, združeno s proslavo Brezmadežne, bodo priredili 15. decembra. Tako bodo lahko našo proslavo s svojim obiskom počastili tudi gostje iz sosesčine, ki se zelo zanimajo za to lepo igro. Miklavž letos ne bo obiskal Gorcev, pač pa mu pri Sv. Lovrencu izpod Ptujske gore pripravljajo zelo slovesen sprejem.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Nepopisno ganljiva in vzpodbudna je bila zadnje nedeljo farna proslava zedinjenja. Šola, cerkev in vse organizacije so skupno proslavile 22 letnico naše ljubljene Jugoslavije. V solzah radosti so odhajali udeleženci, ki jih je bilo nad 400! Tako lepo zorijo sadovi poletnega »domovinskega dneva«. — Zbirka za novo bogoslovje je dosegla 1912 din in smo torej svojo »dinarsko dolžnost« že presegli. Svatje gostije Drevenšek-Dolenc so namreč prilo-

žili 100 din, pogrebci na Vidovičevi sedmini so zbrali 80 din, na Pernatovi pa 60 din. — V četrtek ob pol sedmih bo v dvorani prvi Miklavžev večer. Najprej bo pretresljiva igra »Revolucija v peklu«, nato Miklavžev govor, spraševanje in razdelitev daril. Povsod vlada za ta zabavni družinski farni večer izredno zanimanje, saj hoče letos vsak svoje drage obdariti na ta način. Prireditelj je za odrasle, otroci izključno v spremstvu staršev! Darovi naj bodo do četrtega popoldne v novi šoli. — V nedeljo, 8. decembra, pa imamo akademijo v proslavo Brezmadežne. Pretresljivo lepi bosta na njej simbolična vaja fantov »Mi smo pogumni Tvoji mornarji« in igra deklet z naslovom »Uslišana«, govoreča o čudežu, ki ga je izprosila naša krajčica Slovencev, Marija Pomagaj z Brezje. Pred proslavo bo v cerkvi sprejem otrok v Marijin vrtec in blagoslovitev novega praporčka MV z darovanjem zanj. Veselo naznanjamo, da so darovali za otroški prapor 140 din svatje na Pernat-Medvedovi gostiji, Pernatovi pogrebci pa poleg bogoslovnega daru še posebej 65 din. — Na veselo svidenje v četrtek in v nedeljo!

Sv. Marjeta niže Ptujja. Zadnje dni je zelo narasla reka Drava zaradi deževja in pa kopnenja smega v koroških gorah. Voda se je izlila iz dravske struge ter poplavlila mestoma čez pol kilometra na široko ob Dravi ležeče gozdove, njive in travnike. Na njivah in travnikih ni naredila škode, ker so njive prazne, te obdravske njive, ki se nahajajo bolj v nizki legi, se rabijo le za pridelovanje koruze. Pač pa je poplava naredila občutno škodo po gozdovih, ko je voda odplavila ali pa zamutila listje ali stelo. To je za obdravske kmetovalce velik udarec; slame je letos itak bolj malo za stelo, a listje je pa odplavljeno. — Pri zavrčnem brodu na Dravi se nahajajoči rečni mlin Franca Ožingarja iz Formina so morali zaradi te povodnji prestaviti kakih 60 m višje. — Ljudje so skoraj popolnoma izpraznili polja, ker je zadnji poljski pridelek, repa, že tudi pod streho. Močno so tudi zaposleni z napravljanjem drv. Radi bi še pospravili stelo ali listje iz gozdov, ki pa radi neugodna vremena ni suho. Nekateri še imajo tudi večje količine krompirja za prodati, ali cena se mu noče zboljšati, še vedno je po din 1.35 do največ din 1.40 za kilogram. Posebno slabše sorte krompir, ki je namenjen za rejo svinj, precej gnije po kletih. Tudi čebula je letos zaradi prevlelike mokrote in poletne toče močno podvržena gnitju. — V novembru je tudi bilo več gostij. So menda pač mislili, jeseni se ženimo, ko je še več denarja, pa še nekaj pijače.

Dobre čase ustvarijo samo dobri ljudje. Dobre ljudi ustvari dober tisk!

Pazite pri
BATERIJAH
na znamko
CROATIA

Slovenske gorice

Sv. Lovrenc v Slov. goricah. (Šolska božičnica.) Slovenske gorice so lepe in prijazne. Na gričih stoje lepe cerkvice, na vrhu vinogradov se pa belijo mali hrami — skromna stanovanja naših viničarjev. Naše Slovenske gorice bi bile puste in brez pravega življenja, ako ne bi skakalo po njih nebroj nebogljenih otrok, ki danes, čeprav v hudem jutranjem mrazu, prihajajo bosi v šolo po eno uro in še več daleč. Učiteljstvo pri Sv. Lovrencu bo letos tem malčkom priredilo božičnico v malo večjem obsegu. Naprosilo je vse krajevne činitelje, da bi pomagali pri tej socialni akciji. G. župnik Matija Neudauer, ki je tudi član šolskega zbora, bo našim malčkom dal na razpolago dvorano v novem Prosvetnem domu, da bodo igrali igrico »Ali je kaj trden most« in narodni prizor »Uganka«. Čisti dobiček te prireditve bo v korist šolske božičnice. Učiteljstvo je tudi potrkalo na vrata izven našega kraja in upa, da bodo prošnje uslišane, saj je po naših viničarijah mnogo dece, ki so nada naše bodočnosti. Uprizoritev v novem Prosvetnem domu bo v decembru. Lovrenska šolska deca vas že zdaj vabi na svojo prireditev! Tehtali bodo grehe in dobra dela. Videli boste, da imajo dobre angele varuhe, ki jih vodijo po trdi življenjski poti. Parikljev tudi ne bo manjkalo — bomo le videli, kdo bo zmagal! Pridite in podprite z velikim obiskom akcijo šolske božičnice!

Sv. Andraž v Slov. goricah. Ugljedna družina Pignarjeva v Hvaletincih je slavila nedavno poroko hčeri Gerike. Nevesta je bila vsa leta požrtvovalna članica vseh naših društev. Brez nje-nega sodelovanja skoraj ni bila mogoča nobena večja prireditev. Njena požrtvovalnost ji pripada po očetu, ki je med vodilnimi in delovnimi člani naših organizacij. Nevesti želimo na novem domu obilo božjega blagoslova. Na gostiji so zbrali svatje za »Slov. stražo« 50 dinarjev, od katerih je daroval nevestin oče 20 din. Bog živi novoporočenca! — Zelo pogrešamo avtobusno zvezo s Ptujem, ki je že od junija sem ukinjena. Ali res ni nikogar, ki bi se hotel zavzeti, da bi osrčje Slov. goric dobilo sploh kak prometni stik s Ptujem? Prosimo merodajne faktorje, zlasti veleuglednega in za Slov. gorice že toliko zaslužnega gospoda upravnika glavne pošte v Ptujju, da se zopet zavzame za zanemarjene Slov. gorice, ki morajo sicer vsepovsod plačevati, ne prejemajo pa ničesar. Prav po mačehovsko z nami ravna.

Sv. Urban pri Ptujju. Dekliški krožek priredi v nedeljo, 8. decembra, v farnem domu zelo lepo igro »Ljubezen Marijinega otroka«, naraščaj DK

bile kot doto, ki je bila zelo upoštevana. Morda velja še izza tistih dob, da je človek »suh kot poper«.

Japonsko odkritje na nebu. Japonski zvezdoslovec Okobajatsi je te dni v zvezdarni Mitaka blizu Tokia odkril v ozvezdju Velikega leva, novo zvezdo, ki je po velikosti enajsta v tem ozvezdju. To je letos že peto nebesno telo, ki so ga odkrili zvezdoslovci ter z njim »razveselili« zemljane. — Zvezdarna Mitaka je bila zgrajena 1880 najprej v Tokiu, kasneje pa je bila preseljena v Mitako, 22 km od Tokia. Opremljena je večinoma z aparati nemškega porekla.

Skromno kosilo francoskega kralja. Francoski kralji so bili malone brez izjeme izborni jedci. Edino o Ludviku XIV.

Erik je še enkrat pogledal v Marijine velike, plave oči, ki so bile zdaj skoraj črne od bolesti in razočaranja.

»Z Bogom, Marija! Roger Asplet vas ne bo več nadlegoval!«

Marija je vzkliknila. Njen klic se je odbil od trdih skal. Nato je zaihtela. Noel jo je prijel. Njegove oči pa so zrle za Erikom, ki je že oddirjal.

»Z Bogom, Erik!« je zaklical za njim.

21.

Erik je kmalu našel Rogerjeve sledove. Slutil je, da je lopov zavlil proti Hillu, da bi se tam sestal z Orlogovo tolpo. Ni se varal. Asplet je res hitel v Hill, toda ko je prispel v mesto, je tolpa že izginila. Tako je Roger ostal sam. V San Francisco si ni upal, ker se je bal, da bodo njegovi zločini, ki so mu pripomogli do bogastva, prišli na svetlo. Ni se varal: časopisi so vse opisali. Njegov drug je pobegnil, poslovne knjige pa je policija zaplenila.

Asplet je čital časopisna poročila in v manjših naselbinah, v katerih se je ustavljal, videl tiralice, ki so bile izdane zoper njega. Vedel je tudi, da mu je Erik Folkman za petami. In vendar ni izgubil poguma.

Erik ni opustil zasledovanja. Podoben je bil lovskemu psu, ki ne izpusti plena izpred oči. Zdaj je bil bliže žrtvi, zdaj dalje od nje, toda vedno na sledi.

Asplet je čutil preganjalca za seboj in se je izmikal ter skrival, ko preganjana zver. Po večmesečnem begu in skrivanju je nekega jutra stal na robu globokega prepada. Njegov pogled se je izgubil v dolini. Nato se je obrnil in jezdil na drugo stran planote. Tedaj je zagledal pod seboj Erika, ki je jezdil navzgor.

Roger je potegnil izza pasu samokres. Streljati še ni mogel, ker je bil Erik predaleč.

Erik je videl Aspleta in se mu počasi bližal. Čim bliže je prihajal, tem previdnejši je bil. Spotoma je porabil vsak predmet, ki je služil za kritje. Roger je obrnil svojega konja proti prepadu, ki je ležal kakih tisoč metrov niže. Ko je Erik prispel do vhoda tega prepada, se mu je nudil prizor, ob katerem mu je ledenela kri v žilah. Nekaj metrov pod Rogerjem je videl nizko postavo, ki se je vzpenjala navzgor. Bil je Benjamin, Marijin brat. Erik bi ga spoznal med tisoč fanti.

Roger je dvignil roko, v kateri je imel samokres. V naslednjem trenutku bi moral počiti smrtonosni strel. Erik je na ves glas zavpil:

»Benjamin, lezi!«

Strel je počil. Benjamin je padel in se valil v globino. Erik pa je vzpodbodel konja in je ko blisk pridrvel do Rogerja. V naslednjem trenutku se je ko tiger vrغل nanj.

pa priredi prizorček »Venčarica« in telovadno točko »Slovenka sem«. Prijatelji vijudno vabljeni!

Mursko polje

Štrigova pri Ljutomeru. Hrvatsko časopisje se je pretekli teden na široko razpisalo o uspehu odposlanstva iz Štrigove, ki ga je ban dr. Ivo Šubašić na svojem potovanju sprejel v Čakovcu. Deputacija je baje g. banu predložila željo Štrigovčanov, da se Štrigova pripoji banovini Hrvatski. G. ban da je odposlanstvu odgovoril, da mu je »štrigovsko vprašanje« dobro znano in da je tudi on mnenja, naj se Štrigova vrne k Hrvatski. Izdelana da je že v tem smislu uredba in čaka samo na podpis kraljevega namestništva, iz česar naj bi sledilo, da je priključitev Štrigove k banovini Hrvatski samo še vprašanje kratkega časa. K vsemu temu Štrigovčani pripominjamo: Za kako odposlanstvo, ki se je baje zglašilo pri g. banu, ni odposlanstvo Štrigovskih občanov in tudi ne more zastopati njih želja, ker ni imelo in tudi nima za to nobenega pooblastila. Naj bo široki javnosti znano, da tistih par nezadovoljnih, ki jih je g. banu predstavil neki gospod, ne more predstavljati splošnega mnenja Štrigovskih občanov, ker bo v zadevi, ko bo prišel za to čas, ljudstvo soodločalo samo ali potom svojih zak. zastopnikov. Uredbe hrvatskega bana, podpisane od kraljevega namestništva, se ne morejo nanašati na ničesar, kar ne pripada banovini Hrvatski. Štrigova je danes (in upamo tudi v bodoče) v sestavi dravske banovine in z njo sedela ne bi mogla razpolagati uredba banovine Hrvatske. Vrnitev Štrigove k banovini Hrvatski se pa na drugi strani ne bi mogla izvršiti z uredbo kralj. vlada v Beogradu, ker ta ne bi bila upravičena banovini Hrvatski niti nekaj dodati niti nekaj odvzeti. Za teritorialne spremembe med banovino Hrvatsko in ostalo državo bo morala torej biti slična uredba tisti, s katero je bil uveljavljen sporazum. Želja vseh nas Štrigovčanov pa je ta, da ostanemo za vedno v sklopu banovine Slovenije, kar si naj tistih par nezadovoljnih dobro zapomni. — Štrigovčan.

Slovenska Krajina

Murska Sobota. Eden izmed najbolj perečih problemov v naši metropoli je tudi graditev jetnišnice za okrožno sodišče. Naša občina je že prej nameravala povečati prostore jetnišnice okrajnega sodišča, a je sprevidela, da je mnogo primernejše zgraditi nove prostore, za kar bi občina dobavila denar v izkupičku prodanih parcel. — Naš občinski odbor je na zadnji občinski seji sklenil, da se v prihodnjem proračunu predvidi 5 štipendij za najrevnejše in talentirane dijake naše občine. To je hvalevredna gesta občinskega odbora, ki jo je sprožil g. Čeh. — Na praznik zedinjenja 1. decembra je bil izročen spomenik prekmurskih književnikov, ki ga je postavil Meddruštveni odbor, v varstvo soboški občini. Pri tej domači slovesnosti je sodeloval tudi naš pevski zbor »Zarja«. Po slovesnosti je bila odprta razstava naših domačih umetnikov, pri kateri so zastopani akademski slikar g. prof. Jakob Karel, samouk Albin Sagadin in kipar Kuhar. — Upravitelj naše bolnišnice g. Vudler, ki je v So-

boti služboval nad 2 in pol leta, je premeščen v Celje. — Iz zanesljivih virov smo zvedeli, da je na graditev nove bolnišnice predvidenih 20 milijonov dinarjev kredita. Z gradnjo novega prepotrebnege poslojpa se bo začelo že spomladi. — Največja stanovanjska hiša v Soboti, ki jo je postavilo društvo železničarjev, je že pod streho.

Sebeborci. Vsa stavbna dela za graditev naše nove dvorazredne šole je prevzel domači prekmurski stavbenik g. Štefan Sraka.

Turnišče. Pred nedavnim se je ustanovil Fantovski odsek, katerega bo že letos v novem farnoprosvetnem domu obiskal sv. Miklavž.

Dolnja Lendava. Pred dnevi sta pri nas v krogu svoje družine in znancev praznovala zlato poroko g. Belovič Anton in njegova žena Cecilija. — Katarinino proščenje smo prav slovesno proslavili.

Sv. Sebeščan. Naši delavci so se vrnili iz Beija, Bačke in drugih krajev. Zaslužek je bil srednje dober, na nekaterih krajih pa slab. Nekaj pa bo le pomoči za zimake mesece. Nekateri mlajše delavske moči pa so ostale tam in to proti volji svojih staršev. Slab sad našega izseljevanja. Mladina se pokvari in zaide popolnoma v blato, kesanje pa pride navadno prepozno. — Občni zbor Prosvetnega društva bo 15. decembra.

Črenšovci. Pri nas je bil sv. misijon, ki je nadvse dobro uspel. Upamo, da nam ne bo treba zopet 20 let čakati, da dobimo drugi misijon. Naj bi sadovi tega misijona ostali dolgo zlasti pri naši mladini!

Haloze

Sv. Barbara v Halozah. Banska uprava je tudi pri nas uvedla akcijo za prehrano prebivalstva. Poverjena je »Vinarski zadrugi«, ki je te dni že zbirala naročila in vreče za koruzo in rž ter se pripravljamo, da naročeno zrnje razdelimo, kakor hitro bo prispelo poročilo o dobavi. — Sneg je na mah ustavljal vsa dela na poljih, v gozdovih in vinogradih. Občina je končala s tlakovanjem ceste v Gradišča, manjka še gramoza. Sedaj pride na vrsto cesta v Paradž. Morala bi biti tudi urejena cesta v Pristavo do Petroviča, ki je v najslabšem stanju. Prebivalci Pristave pravijo, da se ni noben župan in ne odbornik resno in z vneto oprjel dela za zboljšanje te ceste, rajši mučijo svojo živino. Kdor ne veruje, naj pogleda! Res je pa le. — Agrarna kreditna zadruga naznanja, da dobiva toliko vprašanj o sprejemu v zadrugo, da bi tajnik moral imeti zlati čas, da bi vsem vprašalcem odgovarjal, in še poseben sklad za znamke itd. Vsem tem se odgovarja, da se brez priloženih znamk ne odgovarja nikomur. Cvetkovčani pri Veliki Nedelji pa se obrnili na svojo domačo Agrarno kreditno zadrugo, katere načelnik je g. župan, tajnik pa g. Jože Korpar v Ostuševcih. Čudno, da tega ne veste.

Dravinjska dolina

Majšperk. V nedeljo, dne 8. decembra, vabimo domačine in sosedo na res lepo in vzgojno igro petdejanko: »Na krivih potih«, ki jo uprizori Dekliški krožek kot proslavo Brezmadežni v prosvetni dvorani ob 3. uri popoldne in ob pol 7. uri zvečer. Začetek točno. Pred in po igri za-

poje moški pevski zbor. Prijazno vabimo tudi sestrške Dekliške krožke iz sosednjih župnij. Pridite! Vstopnina običajna.

Stanovsko-Poljčane. 24. novembra sta obhajala zakonska Štefan in Apolonija Cvahte, p. d. Štefeka, bolj na tihem petdesletni spomin svoje poroke. V krogu hčer in sina smo se veselili z zlatoporočencema sorodniki in prijatelji. Rada pomagata pri delu na vse strani, saj sta še čila in zdrava. Bog ju ohrani! aka še do skrajnih mej človeškega življenja! — Gostje smo občudovali med drugim šopek zrelih malin in to ob koncu novembra. Šopek je podarila družina Frasova od Sv. Jerneja. Spomnili smo se tudi novega bogoslovja in smo zbrali 60 din v ta namen.

Slovenjebistriški okraj

Črešnjevec pri Slov. Bistrici. Prosvetno društvo vabi na obisk Miklavževega večera, ki bo v nedeljo, 8. decembra. Spored bo prav krasen. Igra »Parkelj v košu«. Nato prihod Miklavža z obdarovanjem in prosta zabava. Pridite!

Celjska okolica

Nova cerkev pri Celju. O neareči kolesarja Franca Pintarja, o kateri je »Slov. gospodar« poročal dne 13. novembra, nam sporočajo še sledeče: Ponesrečenec Franc Pintar se je vračal od doma v Celju, kjer se učil. Je precej hitro vozil s kolesom in vendar ne tako, da bi se moralo kaj zgoditi, razen če bi kaj posebnega prišlo. Hrib Breznica je samo mala vzpetina, ne pa kaka strmina. Ko je Pintar vozil po vzpetini navzdol, je naenkrat zagledal pred seboj Jurija Cretnika, ki je šel zraven kolesa. Pintar je videl, da se mu ne more s kolesom izogniti, zato je naglo zavril prednje kolo. To je bilo zanj usodno in ga je vrglo preko kolesa, kjer je za nekaj časa obležal v nezavesti.

Savinjska dolina

Šmartno ob Paki. V nedeljo, 1. decembra, so tukajšnja katoliška društva prav lepo in dostojno proslavila praznik zedinjenja. Po sv. maši se je zbralo kar precejšnje število ljudi v »Našem domu«, ki so z zanimanjem sledili posameznim lepim točkam proslave 22 letnice sožitja treh bratskih narodov v skupni državi — veliki Jugoslaviji.

Laški okraj

Sv. Rupert nad Laškimi. Zima že klima in mrzli sibirski veter ali še boljše vihar že dolge dneve razsaja po naših hribih, da se radi poskrjemo v tople domove; poljsko delo je zastalo, lotili se bomo v zimi notranjih opravil. V nedeljo, 24. novembra, je kljub skrajno neprijetnemu vremenu k nam prihitel gospod bivši poslanec prof. Bitenc iz Celja. V FO je zbral lepo število mlajših in starejših naših fantov v kaplaniji ter jim v obsežnem, poljudnem govoru razjasnil, kako potrebno je za mladega fanta, da v krščanski organizaciji zastavi svoje dušne in telesne moči za svojo in naroda srečo in blago. G. govornik nam je podal tudi navodila, kako naj zlasti zimski čas porabimo, da zberemo vse dobre fante, mladce in naraščaj v koristno in lepo delo mladinskega ude-

človeka, ki so ga našli Marijini pastirji na neki stezi Rajskega dola, ni bilo mogoče spoznati. Bil je brez zavesti. Njegovo telo je bilo v pravem pomenu besede pokrito z ranami. Grozno borbo je moral imeti za seboj. Na ozki stezi sta stala dva konja, oba čisto izčrpana.

Covboji so onesvečenega človeka nesli v dol. Njegov obraz je bil upadel, oči so senčile globoki, temni krogi.

Nihče ga ni poznal. Benjamin je naročil Mariji, naj prinesejo tujca, ki mu je bil s svojim vzklikom rešil življenje, v Rajski dol. Ko je zagledal fant ranjenca, je glasno zavpil:

»Marija, Marija, on je tu!«

On?... Kdo?... Erik — jo je spreletelo ko blisk. Na zunaj se je premagovala. V sanjah si je vedno predstavljala: Erik se bo vrnil, oni drugi pa bo umrl...

Ko je Ivanka, ki je bila slučajno pri Mariji na obisku, stopila v Noelovem spremstvu v hišo, je ležal Erik prav tako, kot prej na stezi. Noel se je sklonil nad njega in poslušal. Nazadnje je izjavil:

»Živi in bo živ!«

Ženski sta se spogledali. Ivankin smehlaj in lesket Marijinih oči sta povedala več ko tisoč besed...

Ko je Erik prvič odprl oči, je videl samo Noela pri postelji. Dolgo ga je molče gledal, potem pa šepetaje vprašal:

»Kje sem?«

»Doma!« je odgovoril Noel. Čez čas je nadaljeval:

»Erik, Nevada spet prosto diha. Tisti človek leži na dnu takega prepada, v katerega nikdar ne bo stopila človeška noga.«

Erik je spet izgubil zavest. Ko je drugič odprl oči, je zagledal pri sebi Ivanko. Pobožala ga je in nežno vprašala:

»Bratec, ali je zdaj mirno tvoje srce?«

Erik je prikimal, toda oči so govorile drugače.

Ko je bolnik tretjič odprl oči, je zagledal Marijo. Oči so se pogubile v oči. Marijine oči so žarele. Njene ustnice so zašepetale eno edino besedo:

»Erik!«

Ta beseda je premostila prepad, ki ju je bil ločil. V trenutku je bila pozabljena vsa preteklost.

»Marija!« se je nasmehnil Erik. Čez čas je dodal:

»Spet slišim ptičji spev!«

Marija se je veselo zasmejala. Z ozko ročico je prijela Erikovo trdo, shujšano desnico. Mehko je dejala:

»Erik! Spet je pomlad tu!«

Nato se je sklonila k njemu in ga poljubila...